

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Osoian Lilian în numele inculpatului Gortolomei Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2015, în cauza penală în privința lui

Gortolomei Ion Vasile,

născut la 26 martie 1955, originar din s. Grozești, r-nul Nisporeni, domiciliat pînă la reținere în mun. Chișinău, str. P. Zdnipru, nr. 19, ap. 59.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1.de la 28 august 2014 - pînă la 29 ianuarie 2015 (instanța de fond);

2.de la 18 februarie 2015 - pînă la 27 martie 2015 (instanța de apel);

3.de la 11 iunie 2015 – pînă la 22 iulie 2015 (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015, Gortolomei Ion a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de răspunderea materială, pe un termen de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Gortolomei Ion, în perioada martie – aprilie 2012, urmărind scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere a convins partea vătămată Rusu Denis că îl poate ajuta să treacă comisia medicală cu privire la examinarea oftalmologică pentru obținerea permisului de conducere, în

realitate neavând intenția de a-și executa obligația asumată și a obținut de la ultimul, bani în sumă de 300 Euro, care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 4 720 lei.

3. Sentința instanței de fond a fost contestată cu apeluri de către inculpatul Gortolomei Ion și avocatul acestuia care au solicitat, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care acțiunile inculpatului să fie încadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

În argumentarea soluției solicitate apelanții au invocat că instanța de fond nu a dat o apreciere cuvenită declarațiilor părții vătămate, care a relatat că prejudiciul cauzat pentru el nu este considerabil, careva pretenții față de inculpat nu are și dorește să se împăce cu acesta deoarece, prejudiciul i-a fost restituit integral.

La fel, instanța de fond greșit a stabilit că inculpatul nu și-a recunoscut vina, or ultimul a recunoscut comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal.

La stabilirea pedepsei lui Gortolomei Ion instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele atenuante prezente în speță, și anume că inculpatul benevol a restituit prejudiciul cauzat, ultimul a recunoscut vina, la fel nu s-a ținut cont de ilegalitatea acțiunilor părții vătămate, precum și nu s-a luat în considerație starea sănătății inculpatului, fiindu-i numită o pedeapsă care contravine prevederilor art. 61 Cod penal.

Prima instanță greșit a reținut că infracțiunea comisă de inculpat este gravă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2015, apelurile declarate au fost admise, s-a dispus casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Gortolomei Ion a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de răspunderea materială, pe un termen de 2 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate Colegiul a menționat că, instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal.

Totodată instanța de apel a conchis că în speță a fost dovedită existența în acțiunile inculpatului a semnului calificativ "cu cauzarea de daune în proporții considerabile" iar instanța de fond ținând cont de prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, corect a stabilit caracterul considerabil al daunei cauzate prin infracțiune.

În consecință Curtea de Apel a considerat că motivele invocate de apelanți referitor la solicitarea acestora de a reîncadra acțiunile inculpatului în baza art. 190 alin. (1) Cod penal sunt neîntemeiate.

Referitor la pedeapsa stabilită inculpatului Colegiul penal a conchis că prima instanță la soluționarea chestiunii respective nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7,61 și 75 Cod penal, precum și greșit a reținut în sarcina inculpatului circumstanța agravantă "săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a mai fost condamnat pentru o infracțiune similară", deoarece antecedentul penal este stins.

În consecință instanța de apel a concluzionat că, corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate pe un termen de doi ani.

6. Împotriva hotărârilor pronunțate a declarat recurs ordinar avocatul Osoian Lilian, care solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal și dispunerea încetării procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

În motivarea cerințelor invocate recurentul a menționat următoarele:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;

-instanțele ierarhic inferioare nu au dat o apreciere corespunzătoare declarațiilor părții vătămate, care a confirmat că prejudiciul cauzat pentru el nu este considerabil, iar la urmărirea penală nimeni nu i-a explicat care este semnificația termenului "prejudiciu considerabil";

- instanța de fond nu s-a pronunțat asupra demersului părții vătămate privind încetarea procesului penal în legătură cu faptul că s-a împăcat cu inculpatul și nu dorește ca acesta să fie atras la răspundere penală;

-instanța de fond greșit a constatat că inculpatul nu și-a recunoscut vina, or ultimul a recunoscut comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal, motiv invocat de apărare în cererea de apel, asupra căruia Curtea de Apel nu s-a pronunțat;

- la stabilirea pedepsei inculpatului Colegiul penal al Curții de Apel nu a ținut cont de circumstanțele atenuante prezente în speță, precum și nu a luat în considerație starea sănătății inculpatului, fiindu-i numită o pedeapsă care contravine prevederilor art. 61 alin. (2) Cod penal.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului avocatului Osoianu L., solicitând declararea inadmisibilității acestuia, menționând că recurentul solicită reaprecierea probelor, iar un asemenea temei nu se regăsește în prevederile normei art. 427 Cod de procedură penală. Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei care este efectuată de către instanța de fond și apel, prin urmare nu poate constitui temei pentru recurs.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor cauzei și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Recurentul în recursul declarat a menționat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și și-a exprimat dezacordul cu încadrarea juridică a acțiunilor lui Gortolomei Ion și cu pedeapsa numită acestuia, considerând-o prea aspră, temeiuri pentru recurs prevăzute în pct. 6),10),12) alin.(1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Analizând materialele cauzei Colegiul penal constată că, motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii

de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Astfel, instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească devenită definitivă.

Din conținutul recursului ordinar, rezultă că recurentul critică încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, considerînd că în speță atît organul de urmărire penală cît și instanțele ierarhic inferioare greșit au estimat proporțiile daunei cauzate părții vătămate, acțiunile inculpatului corect urmînd a fi încadrate în baza art.190 alin. (1) Cod penal.

În acest sens, Colegiul reiterează, că conform art. 126 alin. (2) Cod penal, la calificarea infracțiunii de sustragere, săvîrșite cu cauzarea de daune în proporții considerabile, este necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil al daunei pricinuite se stabilește luîndu-se în considerație valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute de ea, alte circumstanțe care influențează esențial starea materială a victimei.

Potrivit doctrinei juridice, printre *„alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei”* pot fi enumerate venitul global al membrilor familiei; starea de sănătate a victimei și a membrilor familiei ei apti de muncă; angajarea sau neangajarea victimei la o muncă permanentă sau provizorie.

Așadar, circumstanța agravantă *„cu cauzarea de daune considerabile”* a infracțiunii prevăzută de lit. c) alin. (2) art. 190 Cod penal are un caracter estimativ. Ea nu este formalizată prin prevederi legale, așa cum este cazul *„proporții mari”* sau al *„proporțiilor deosebit de mari”*, ori al *„proporțiilor mici”*.

Astfel, reieșind din doctrina penală, dacă victima are o stare materială *„satisfăcătoare”*, atunci nu va funcționa circumstanța agravantă *„săvîrșirea infracțiunii cu cauzarea de daune în proporții considerabile”*. Dacă însă starea materială a victimei este *„nesatisfăcătoare”*, atunci circumstanța agravantă menționată devine funcțională.

Prin urmare, instanța de recurs notează că sarcina de a prezenta în cadrul ședinței de judecată probe pertinente și admisibile, care ar confirma prejudiciul considerabil cauzat părții vătămate îi revine părții acuzării, în conformitate cu pct. (1) alin. (1) art. 53 Cod de procedură penală.

Reieșind din prevederile art. 93 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, declarațiile părții vătămate sunt un mijloc de probă de aceeași valoare ca și declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, a părților civile ori civilmente responsabile, martorului.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că partea vătămată în procesul-verbal de consemnare a plîngerii din 04 iunie 2014 (f.d.4) a menționat că *"Gortolomei Ion, prin înșelăciune și abuz de încredere a însușit de la mine bani în sumă de 300 Euro, cauzându-mi un prejudiciu material considerabil."* Ulterior, partea vătămată, fiind interogată suplimentar în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond la 08 decembrie 2013 (f.d.113) a menționat, că „prejudiciul este nesemnificativ, deoarece mi-a fost restituit și careva pretenții la Gortolomei Ion nu am”, însă la întrebarea procurorului, acesta a răspuns „suma de 4700 lei nu era daună considerabilă, dar totuși avea valoare deoarece am depus plîngerea”

Așadar, analizînd declarațiile lui Rusu Denis la diferite etape ale procesului penal, instanța de recurs deduce că, acesta a susținut că prejudiciul cauzat este considerabil, pînă la data de 08.12.2014 - dată cînd acest prejudiciu i-a fost restituit de inculpat.

Generalizînd cele expuse mai sus Colegiul conchide că în speță și-a găsit confirmare semnul agravant *"cu cauzarea de daune considerabile"* deoarece partea vătămată a declarat în ședința instanței de fond că suma de 4700 lei pentru el avea valoare, or din declarațiile dînsului rezultă că în anul 2012 locuia în apartamentul fratelui său, la moment de apartament propriu nu dispune și nu deține automobil, iar banii pe care i-a transmis lui Gortolomei Ion nu erau ai săi, deoarece o mare parte a sumei și anume - 200 Euro, a împrumutat-o de la o altă persoană (f.d.115).

În continuare Colegiul penal reține și faptul că atît în cadrul ședinței instanței de fond cît și a celei de apel, Rusu Denis nu a prezentat nici o dovadă, care ar confirma că la momentul cînd a transmis inculpatului suma de 300 Euro, acesta dispunea de un salariu lunar de 5000 lei după cum afirmă, mai mult

ultimul nu a prezentat nici un act confirmativ, care ar dovedi faptul că în general în acea perioadă era angajat în câmpul muncii și dispunea de o sursă stabilă de existență.

Totodată, Colegiul penal respinge ca neîntemeiat argumentul apărării precum că partea vătămată în cadrul urmăririi penale nu a înțeles semnificația cuvântului "considerabil", or, acesta este o persoană adultă, care posedă limba în care s-a desfășurat urmărirea penală.

Referitor la argumentul avocatului Osoianu L. precum că inculpatul benevol a restituit prejudiciul material, Colegiul penal reține că Gortolomei Ion într-adevăr a restituit acest prejudiciu, fapt confirmat prin recipisa părții vătămate (f.d. 96), însă, este de menționat faptul că acest prejudiciu a fost restituit abia la data de 08.12.2014, adică peste o perioadă mai mare de 6 luni de la începerea urmăririi penale (13.06.2014) și 2 ani și 6 luni din momentul când Rusu Denis i-a transmis această sumă de bani.

La fel, nu schimbă situația nici faptul că partea vătămată nu are careva pretenții morale sau materiale față de Gortolomei Ion, de vreme ce acțiunile inculpatului corect au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, infracțiune, care conform art. 16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria celor grave, iar prevederile art. 109 alin. (1) Cod penal, în astfel de circumstanțe, nu permit împăcarea părților.

De asemenea, Colegiul penal consideră că instanța de apel a efectuat o temeinică individualizare a pedepsei aplicate inculpatului, atât sub aspectul categoriei cât și al cuantumului acesteia, fiind respectate criteriile generale prevăzute în art. 75 Cod penal, corect ajungând la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului poate avea loc doar cu aplicarea unei pedepse privative de libertate, întrucât infracțiunea comisă face parte din categoria celor grave.

Cît privește argumentul apărării referitor la faptul că instanța de apel i-a stabilit inculpatului o pedeapsă cu încălcarea prevederilor art. 61 Cod penal, Colegiul îl respinge și menționează că sancțiunea normei penale în baza căreia Gortolomei Ion a fost condamnat prevede pedeapsa închisorii **de la 2 la 6 ani**. Prin urmare, reieșind din cele menționate mai sus Colegiul penal relevă că, instanța de apel ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de persoana celui

vinovat, care anterior a fost condamnat, a recuperat prejudiciul material, corect i-a stabilit acestuia pedeapsa închisorii la limita minimă prevăzută de sancțiunea art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Generalizînd cele menționate mai sus, Colegiul penal constată că acțiunilor lui Gortolomei Ion i s-au dat o apreciere și încadrare juridică corectă, iar măsura de pedeapsă acestuia a fost stabilită cu respectarea prevederilor art. 61, 75 Cod penal, ținîndu-se seama de gradul prejudiciabil al faptei comise, de persoana celui vinovat și de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuază răspunderea, fiindu-i numită o pedeapsă echitabilă la limita minimă a sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, astfel temeieri de a interveni în hotărîrea judecătorească în această parte la fel nu s-au stabilit.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, argumentele invocate de recurent nu au suport probatoriu și contravin probelor administrate, iar instanța de apel în decizia adoptată s-a pronunțat detaliat și argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat pe motiv că acestea este vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Osoian Lilian în numele inculpatului Gortolomei Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2015, în cauza penală în privința lui *Gortolomei Ion Vasile*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată la 20 august 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti